STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39865
16 november 2026

Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 november 2026, nr. 2026-0000034041, houdende wijziging van het Besluit Instelling Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;

Besluit:

ARTIKEL I

Het Besluit Instelling Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 vervalt de begripsbepaling Nationaal Programma.

B

Artikel 2, tweede lid, komt te luiden:

2. De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme heeft onder verantwoordelijkheid van de minister een aanjagende, bewakende en verbindende rol met betrekking tot de aanpak van discriminatie en racisme. De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme brengt daarover advies uit aan de betrokken ministers.

C

Artikel 3 komt te luiden:

Artikel 3

De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme heeft de volgende taken:
a. het bevorderen en voeren van overleg met en het onderhouden van relaties met maatschappelijke initiatieven, bewegingen en belangengroepen op het terrein van discriminatie en racisme, alsmede met betrokken bestuursorganen en bedrijven, en zorgdragen voor onderlinge verbinding;
b. het vertalen van opgehaalde signalen uit de overleggen, bedoeld onder a, in adviezen over beleid om discriminatie en racisme aan te pakken;
c. het adviseren van de minister over de aanpak van discriminatie en racisme en over de voortgang die daarop wordt gemaakt;
d. het bevorderen dat alle betrokken partijen, zowel binnen de overheid als in de samenleving, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, hun rol vervullen om de aanpak van discriminatie en racisme te versterken en voortgang daarop maken;
e. het bewaken van de voortgang van de uitvoering van de aanpak van discriminatie en racisme en daarover rechtstreeks adviseren aan de minister;
f. het op verzoek bijstaan van de minister in het parlement, waarbij de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme desgewenst het woord kan voeren over feiten en omstandigheden betreffende de aanpak van discriminatie en racisme; en
g. het doen van voorstellen voor de agenda van de vergaderingen van de ‘Stuurgroep voor de aanpak van discriminatie en racisme’.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
P. Heerma

TOELICHTING

Algemeen

De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (hierna ook: Nationaal Coördinator) is naar aanleiding van twee moties van de Tweede Kamer[1] in 2021 door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: de minister) ingesteld met als doel om de aanpak van discriminatie en racisme te versterken en daarbij de verbinding te leggen tussen verschillende actoren op het terrein van discriminatie en racisme. De Nationaal Coördinator is een regeringscommissaris, die functioneert onder de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister en ook beheersmatig onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties valt.

De Nationaal Coördinator is ingesteld op 15 oktober 2021 voor een periode voor drie jaar. Deze termijn is tweemaal verlengd, eerst tot en met 1 januari 2026 en vervolgens tot en met 31 december 2029.[2] Bij de laatste verlenging heeft de Minister aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt dat enkele aanpassingen in het takenpakket van de Nationaal Coördinator worden doorgevoerd. Met deze wijziging van het Besluit Instelling Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (hierna: Instellingsbesluit) wordt het aangepaste takenpakket van de Nationaal Coördinator geformaliseerd.

In het coalitieakkoord 2026–2030 is opgenomen dat de rol van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme en de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding wordt versterkt door hun werk wettelijk te verankeren.[3] Ten tijde van de inwerkingtreding van die wet zal het onderhavige besluit worden ingetrokken.

Aanpassingen in het takenpakket van de Nationaal Coördinator

Zoals de minister bij de meest recente verlenging van de Nationaal Coördinator aan de Tweede Kamer heeft gecommuniceerd, heeft de Nationaal Coördinator de afgelopen jaren diverse bijeenkomsten en townhallsessies georganiseerd en daarmee een brede groep mensen weten te bereiken, die haar zorgen over discriminatie en racisme heeft gedeeld.[4] Met het ophalen van signalen uit de samenleving en het adresseren en agenderen daarvan bij de overheid vervult de Nationaal Coördinator een waardevolle rol in de aanpak van discriminatie en racisme. Daarnaast heeft de Nationaal Coördinator samen met de departementen twee nationale programma's tegen discriminatie en racisme (hierna: Nationaal Programma) tot stand gebracht en diverse adviezen, rapporten en nieuwsberichten gepubliceerd. De meerwaarde van de Nationaal Coördinator volgt ook uit de evaluatie van het functioneren van de Nationaal Coördinator, die in 2024 is uitgevoerd door Regioplan.[5]

De opgedane ervaring geeft aanleiding om enkele wijzigingen aan te brengen in het Instellingsbesluit met betrekking tot de taken van de Nationaal Coördinator. De afgelopen jaren is gebleken dat het opstellen van een Nationaal Programma, namens de regering, door een regeringscommissaris die met opzet op afstand is geplaatst van diezelfde regering, een ingewikkelde constructie is. De taak van de Nationaal Coördinator om de regering aan te jagen net een stapje verder te gaan of nieuwe onderwerpen op te pakken, verdraagt zich lastig met het opstellen van een beleidsdocument als het Nationaal Programma. Ook brengt het onduidelijkheden met zich over de rol van de Nationaal Coördinator in relatie tot de regering en het eigenaarschap van het Nationaal Programma. Daarom komt de taak van de Nationaal Coördinator om het Nationaal Programma op te stellen te vervallen. Deze taak wordt bij de departementen belegd, onder coördinatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Een adviserende taak met betrekking tot de aanpak van discriminatie en racisme past beter bij de figuur van een regeringscommissaris en sluit ook aan bij de rol die andere regeringscommissarissen hebben, zoals de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding.[6] In de hoedanigheid van adviseur kan de Nationaal Coördinator onversneden adviseren over de aanpak van discriminatie en racisme. Het geven van adviezen past bij zijn rol als aanjager en waakhond. Die rollen kunnen ook op andere manieren vorm krijgen, bijvoorbeeld door het monitoren van de opvolging van de adviezen van de Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme.

Daarnaast wordt de invulling van de verbindende rol van de Nationaal Coördinator sterker verankerd in het Instellingsbesluit. Daaraan wordt toegevoegd dat de Nationaal Coördinator niet alleen relaties onderhoudt en overleg bevordert met de maatschappelijke initiatieven, bewegingen, belangengroe-

---

1 *Kamerstukken II* 2019/20, 30 950, nr. 203, Jetten c.s. en *Kamerstukken II* 2019/20, 30 950, nr. 211, Azarkan en Jetten.
2 Zie respectievelijk *Kamerstukken II* 2023/24, 30 950, nr. 409 en *Kamerstukken II* 2024/25, 30 950, nr. 454.
3 Coalitieakkoord 2026–2030, *Aan de slag. Bouwen aan een beter Nederland*, p. 9.
4 *Kamerstukken II* 2024/25, 30 950, nr. 454.
5 Bijlage bij *Kamerstukken II* 2024/25, 30 950, nr. 425.
6 Zie ook de Regeling vaststelling Aanwijzingen inzake instelling functie regeringscommissaris.

pen, bedrijven en de overheid, maar dat de Nationaal Coördinator als spilfiguur ook actief zorgt voor verbinding tussen al deze actoren. Uit de evaluatie blijkt dat er behoefte aan meer verbinding tussen de departementen en het maatschappelijk veld bestaat.[7] Door deze brugfunctie in het Instellingsbesluit te expliciteren, krijgt de Nationaal Coördinator een uitdrukkelijke opdracht om vorm te geven aan deze onderlinge verbinding.

Ook wordt vastgelegd dat de Nationaal Coördinator tot taak heeft om de signalen die hij ophaalt bij de overleggen met de verschillende actoren, te vertalen naar adviezen over beleid om discriminatie en racisme aan te pakken. De adviezen van de Nationaal Coördinator zijn waar mogelijk evidence-based en maken de afwegingen die hebben geleid tot een advies inzichtelijk. De nieuwe adviserende rol biedt daartoe meer ruimte dan de rol als coördinator van het Nationaal Programma. Het expliciet toevoegen van het vertalen van signalen naar adviezen over beleid aan het takenpakket van de Nationaal Coördinator, heeft tot doel de samenwerking met de departementen te verstevigen.

Artikelsgewijs

ARTIKEL I

A
Artikel I, onderdeel A, doet de begripsbepaling Nationaal Programma in artikel 1 Instellingsbesluit vervallen, omdat de Nationaal Coördinator niet langer is belast met het bevorderen van de totstandkoming en uitvoering daarvan.

B
Artikel I, onderdeel B, wijzigt de tekst van artikel 2, tweede lid, onderdeel b, Instellingsbesluit. Zoals in het algemene deel is toegelicht, is de Nationaal Coördinator niet langer belast met het bevorderen van de totstandkoming en uitvoering van het Nationaal Programma. In plaats daarvan worden de drie kernrollen van de Nationaal Coördinator in dit onderdeel tot uitdrukking gebracht: aanjagen, bewaken en verbinden met betrekking tot de aanpak van discriminatie en racisme. Daarover brengt hij advies uit aan de betrokken ministers.

C
Artikel II, onderdeel C, wijzigt de tekst van artikel 3, onderdeel a tot en met e, Instellingsbesluit, doet artikel 3, onderdeel g en h, Instellingsbesluit vervallen en voegt onder verlettering van de onderdelen b tot en met f tot c tot en met g een onderdeel in.
Zoals in het algemene deel is toegelicht, wordt de invulling van de verbindende rol van de Nationale Coördinator sterker verankerd. Daartoe wordt aan artikel 3, onderdeel a, Instellingsbesluit toegevoegd dat de Nationaal Coördinator zorgdraagt voor onderlinge verbinding tussen de verschillende actoren op het terrein van discriminatie en racisme.
Daarna wordt een nieuw onderdeel b ingevoegd, waarin de taak van de Nationaal Coördinator is vervat om de opgehaalde signalen uit de overleggen met de verschillende actoren op het terrein van discriminatie en racisme te vertalen in adviezen over beleid om discriminatie en racisme aan te pakken.
Zoals in het algemene deel is toegelicht, heeft de Nationaal Coördinator niet langer als taak om de minister een voorstel te doen voor het Nationaal Programma. Met de wijziging van de tekst van artikel 3, onderdeel b, Instellingsbesluit (nieuw: onderdeel c) wordt de adviserende taak van de Nationaal Coördinator tot uitdrukking wordt gebracht. In lijn daarmee worden de verwijzingen naar het Nationaal Programma in artikel 3, onderdeel c, d en e, Instellingsbesluit (nieuw: onderdeel d, e en f) vervangen door de aanpak van discriminatie en racisme. Artikel 3, onderdeel g en h, Instellingsbesluit komt te vervallen, nu het nemen van initiatieven in het opbouwen en in stand houden van draagvlak voor het Nationaal Programma en het bevorderen van de communicatie over het Nationaal Programma niet langer tot het takenpakket van de Nationaal Coördinator behoren.

ARTIKEL II

Artikel II regelt dat dit besluit in werking treedt met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
P. Heerma

[7] Bijlage bij *Kamerstukken II* 2024/25, 30 950, nr. 425, p. 34.